

NOTAT

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vandplaner og Havmiljø
J.nr. NST-049-00196
Ref. SPE/LMU (japed/dep)
Den 30. maj 2012

REVIDERET GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF og direktiv 2008/105/EF for så vidt angår prioriterede stoffer inden for vandpolitikken (forslag til direktiv om ændring af direktiv om miljøkvalitetskrav)

KOM(2011) 876 endelig.

Resume

Kommissionens forslag til ændring af vandrammedirektivet og direktivet om miljøkvalitetskrav reviderer listen over prioriterede stoffer og fastsætter øvre grænser (miljøkvalitetskrav) for koncentrationer af prioriterede stoffer i overfladevand. Miljøkvalitetskravene fastsættes for vand og/eller biota, afhængigt af stoffernes egenskaber. Forslaget identificerer desuden nye prioriterede farlige stoffer, hvis udledning på længere sigt skal bringes til ophør.

For allestedsnærværende persistente, bioakkumulerbare og toksiske prioriterede stoffer, som vil forekomme i vandmiljøet i lang tid fremover, selv om udledninger bringes til ophør, giver forslaget medlemslandene mulighed for en differentieret rapportering af overvågningsresultater, så eventuelle forbedringer i forhold til andre stoffer ikke overskygges. Medlemslandene kan også reducere omfanget af overvågningen af disse stoffer.

Endelig skal der ifølge forslaget oprettes en observationsliste med stoffer, som skal overvåges med henblik på at forbedre vidensgrundlaget for senere revisioner af listen over prioriterede stoffer.

Forslagets miljøkvalitetskrav vurderes generelt at kunne overholdes i Danmark, om end der i ferske vandområder lokalt må forventes overskridelser for diclofenac og 17-beta-østradiol (E2). I vandløb med lille vandføring må der tillige forventes lokale overskridelser af krav for bly og blyforbindelser, nikkel og nikkelforbindelser og 17-alfa-ethinyløstradiol (EE2). Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes at have positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget har lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Status

Kommissionen sendte den 31. januar 2012 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 192 og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige beslutningsprocedure i TEUF artikel 294.

Europa-Parlamentet har endnu ikke behandlet forslaget.

Folketingets Europaudvalg er orienteret om sagen ved grundnotat oversendt til udvalget den 29. marts 2012.

2. Formål og indhold

Kommissionens forslag ændrer vandrammedirektivet (direktiv 2000/60/EF) og direktiv om miljøkvalitetskrav (direktiv 2008/105/EF). Det overordnede formål med forslaget er revision af listen over prioriterede stoffer i vandrammedirektivets bilag X gennem udpegning af nye prioriterede stoffer og fastsættelse af øvre grænser (miljøkvalitetskrav) for koncentrationer af prioriterede stoffer i overfladevand (vandet i vandløb, søer og kystvande) og biota (levende organismer). De prioriterede stoffer er forurenende stoffer og grupper af stoffer, som udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet.

Vandrammedirektivets udgangspunkt er, at der i 2015 skal være opnået god tilstand, herunder god kemisk tilstand, i alt overfladevand, medmindre særlige forhold gør sig gældende. De nye miljøkvalitetskrav, som fastsættes med forslaget, definerer sammen med miljøkvalitetskrav i anden EU-lovgivning, herunder direktiv om miljøkvalitetskrav (direktiv 2008/105/EF), hvad der forstås ved god kemisk tilstand og vil indgå i grundlaget for revision og ajourføring af vandplaner og indsatsprogrammer i 2015.

Forslaget indeholder følgende elementer:

- Listen over prioriterede stoffer i vandrammedirektivets bilag X revideres i overensstemmelse med samme direktivs artikel 16 gennem udpegning af femten nye prioriterede stoffer, hvoraf seks samtidig identificeres som prioriterede farlige stoffer, og gennem identificering af to prioriterede farlige stoffer blandt de 33 eksisterende prioriterede stoffer.
- Ligeledes i overensstemmelse med vandrammedirektivets artikel 16 fastsættes miljøkvalitetskrav for koncentrationer i overfladevand og/eller biota (levende organismer) af de nye prioriterede stoffer, og miljøkvalitetskrav for koncentrationer i overfladevand af ti eksisterende prioriterede stoffer fastsat i direktiv om miljøkvalitetskrav opdateres på baggrund af ny viden. For tre af sidstnævnte ti stoffer fastsættes endvidere miljøkvalitetskrav for koncentrationer i biota. Miljøkvalitetskravene for koncentrationer i vand fastsættes som årlige gennemsnitskoncentrationer og/eller som maksimalt tilladelige koncentrationer, henholdsvis til beskyttelse mod kroniske effekter ved langtidseksponering og til beskyttelse mod direkte og akutte miljøeffekter ved korttidseksponering. Miljøkvalitetskravene for koncentrationer i biota gælder for fisk, dog fastsættes der tillige miljøkvalitetskrav for koncentrationer af polyaromatiske hydrocarboner (PAH) i krebs, blæksprutter og bløddyr. For bly og blyforbindelser og for nikkel og nikkelforbindelser fastsættes endelige miljøkvalitetskrav, idet miljøkvalitetskravene fastsat i direktiv om miljøkvalitetskrav kun havde foreløbig karakter.
- Det fastsættes, at hvis medlemslandene vælger at overvåge forekomsten af prioriterede stoffer i en anden matrix (vand, sediment eller biota) end angivet i forslaget for det enkelte stof, skal de

anvende relevante miljøkvalitetskrav fastsat i forslaget for pågældende stoffer og matrixer eller nationalt fastsætte miljøkvalitetskrav, der sikrer samme beskyttelsesniveau som miljøkvalitetskravene fastsat i forslaget. Den anvendte analysemetodes ydeevne skal for den valgte matrix opfylde mindstekravene fastlagt i artikel 4 i direktiv 2009/90/EF om analysekvalitet eller være væsentligt bedre end den metode, der anvendes for den i forslaget angivne matrix.

- Det fastsættes, at opdaterede vandplaner, jf. vandrammedirektivets artikel 13(7), skal indeholde oplysninger om kvantifikationsgrænser for de anvendte analysemetoder og oplysninger om de anvendte analysemetoders ydeevne i forhold til mindstekravene i artikel 4 i direktiv om analysekvalitet. Det fastsættes endvidere, at de opdaterede vandplaner skal indeholde oplysninger om eventuel overvågning af forekomsten af prioriterede stoffer i en anden matrix (vand, sediment eller biota) end den, som forslaget fastsætter miljøkvalitetskrav for, jf. ovenfor, herunder oplysninger om eventuelle miljøkvalitetskrav fastsat nationalt i den forbindelse¹ samt dokumentation for det dermed fastlagte beskyttelsesniveau og de anvendte analysemetoders ydeevne.
- Otte prioriterede farlige stoffer eller grupper af stoffer opfører sig som ”allestedsnærværende” persistente, bioakkumulerbare og toksiske stoffer (PBT-stoffer), som i lang tid fremover på grund af deres egenskaber kan forekomme i koncentrationer over de fastsatte miljøkvalitetskrav, selv om udledningen af dem er ophørt. For disse stoffer og stofgrupper fastsættes, at medlemslandene i præsentationen af overvågningsresultater, jf. vandrammedirektivets bilag V, kan supplere med kort, der viser kemisk tilstand særskilt for henholdsvis disse stoffer og stofgrupper og for de øvrige prioriterede stoffer. Derved kan medlemslandene i præsentationen vise de forbedringer i vandområdernes kemiske tilstand, som måtte være opnået i forhold til de øvrige prioriterede stoffer, men som ellers i præsentationen ville overskygges af forekomsten af PBT-stoffer. Det fastsættes endvidere, at medlemslandene kan overvåge forekomsten af det enkelte PBT-stof mindre hyppigt end ellers fastsat i vandrammedirektivets bilag V og direktivet om miljøkvalitetskrav, hvis overvågningen i øvrigt er repræsentativ, og der er fastlagt en statistisk robust *baseline* for forekomsten af stoffet i vandmiljøet, som dækker mindst én vandplanperiode (seks år).
- Det fastsættes, at Kommissionen skal udarbejde en observationsliste over stoffer, for hvilke der på EU-niveau skal indsamles overvågningsdata med henblik på at understøtte fremtidig udpegning af prioriterede stoffer. Observationslisten skal på intet tidspunkt omfatte mere end 25 stoffer eller stofgrupper, som udvælges blandt stoffer eller stofgrupper, for hvilke tilgængelig viden indikerer, at de kan udgøre en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet. Medlemslandene skal overvåge forekomsten af hvert enkelt stof på observationslisten på udvalgte repræsentative lokaliteter over en periode på mindst et år, startende senest tre måneder efter, at stoffet er optaget på listen. Medlemslandene skal som gennemsnit udvælge mindst én overvågningslokalitet pr. 15.000 km². Resultater af overvågningen skal rapporteres til Kommissionen senest atten måneder efter, at stoffet er optaget på listen, og derefter hver tolvte måned så længe stoffet forbliver på listen. Udarbejdelse af observationslisten skal ifølge

¹ Oplysninger om nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav i anden matrix end fastsat i direktiv om miljøkvalitetskrav er hidtil rapporteret til Kommissionen og de øvrige medlemslande via Udvalget om Vandrammedirektivet, som er nedsat i medfør af vandrammedirektivets artikel 21. De opdaterede vandplaner skal ifølge vandrammedirektivet rapporteres til Kommissionen senest tre måneder efter deres offentliggørelse, første gang 22. marts 2016 og derefter hvert sjette år.

forslaget ske via delegerede retsakter, mens tekniske retningslinjer for overvågning og for rapportering af overvågningsresultater kan fastsættes via gennemførelsesretsakter.

De femten nye prioriterede stoffer/stofgrupper omfatter:

- stoffer, der anvendes i plantebeskyttelsesmidler: aclonifen, bifenoxy, cypermethrin, dicofol, heptachlor/heptachlorepoxyd og quinoxyfen,
- stoffer, der anvendes i biocidholdige produkter: cybutryn, dichlorvos og terbutryn
- industrikemikalier: perfluoroktansulfonsyre og derivater heraf (PFOS) og hexabromcyclododekaner (HBCDD),
- biprodukter ved forbrænding: dioxin og dioxinlignende forbindelser (PCB'er),
- farmaceutiske præparater: 17-alfa-ethinylestradiol (EE2), 17-beta-østradiol (E2)² og diclofenac.

Nye miljøkvalitetskrav

For fjorten af de nye prioriterede stoffer/stofgrupper (dicofol, PFOS, quinoxyfen, aclonifen, bifenoxy, cybutryn, cypermethrin, dichlorvos, HBCDD, heptachlor/heptachlorepoxyd, terbutryn, EE2, E2 og diclofenac) fastsættes miljøkvalitetskravene som krav til den årlige gennemsnitskoncentration i overfladevand. For alle stofferne/stofgrupperne på nær tre (EE2, E2 og diclofenac) fastsættes miljøkvalitetskravene tillige som krav til den maksimale koncentration i overfladevand.

For fire af stofferne/stofgrupperne (dicofol, PFOS, HBCDD og heptachlor/heptachlorepoxyd) fastsættes desuden krav til den maksimale koncentration i biota (fisk). For en af de nye prioriterede stofgrupper (dioxin og dioxinlignende forbindelser) fastsættes der alene krav til den maksimale koncentration i biota (fisk).

For ti tidligere udpegede prioriterede stoffer/stofgrupper (anthracen, bromerede diphenylethere, fluoranthen, hexachlorbenzen, hexachlorbutadien, bly og blyforbindelser, kviksølv og kviksølvforbindelser, naphthalen, nikkel og nikkelforbindelser samt PAH) revideres de eksisterende miljøkvalitetskrav fastsat i direktiv om miljøkvalitetskrav.

Prioriterede farlige stoffer

Med forslaget identificeres to tidligere udpegede prioriterede stoffer, henholdsvis DEHP og trifluralin, samt seks af de nye prioriterede stoffer/stofgrupper, henholdsvis dicofol, PFOS, quinoxyfen, dioxiner og dioxinlignende forbindelser, HBCDD samt heptachlor/heptachlorepoxyd, som prioriterede farlige stoffer, for hvilke udledningerne skal bringes til ophør (se nedenfor).

Allestedsnærværende PBT-stoffer

De allestedsnærværende PBT-stoffer, for hvilke forslaget fastsætter særlige bestemmelser om overvågning og præsentation af overvågningsresultater, er henholdsvis bromerede diphenylethere,

² 17-beta-østradiol (E2) er et naturligt forekommende kønshormon, som dannes i og udskilles fra mennesker, husdyr og vilde dyr. Stoffet indgår tillige i syntetiske hormonprodukter. Naturlig udskillelse af E2 fra mennesker og dyr står for omkring 90 pct. af udledningerne til overfladevand. Farmaceutisk anvendelse af E2 står for mindre end 10 pct. af de samlede udledninger; af denne mængde udgør E2 fra p-piller ca. 10 pct.

kviksølv og kviksølvforbindelser, PAH, tributyltinforbindelser, PFOS, dioxiner og dioxinlignende forbindelser, HBCDD og heptachlor/heptachlorepoxyd.

Ingen nye EU-foranstaltninger

Kommissionen skal ifølge vandrammedirektivets artikel 16 revidere listen over prioriterede stoffer (direktivets bilag X) mindst hvert fjerde år og fremlægge forslag til:

- miljøkvalitetskrav,
- foranstaltninger til progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og
- foranstaltninger til standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer inden for tyve år efter en vedtagelse af forslagene.

Kommissionen har i relation hertil begrænset forslaget til revision af listen over prioriterede stoffer og fastsættelse af miljøkvalitetskrav. Kommissionen har anført, at konkrete og eventuelle yderligere foranstaltninger til regulering af forureningen overlades til medlemslandene, som derved kan vælge den mest effektive måde at opfylde miljømålene på under hensyn til de lokale forhold.

Kommissionen har bl.a. henvist til, at EU-lovgivning vedrørende kontrol af godkendelse og markedsføring af kemikalier, plantebeskyttelsesmidler, biocider og veterinærmedicin indeholder mekanismer, der er egnede til at kontrollere anvendelserne og emissionerne af de fleste prioriterede stoffer på EU-plan (fx evaluering, begrænsning og godkendelse). Kommissionen finder, at disse eksisterende mekanismer bør anvendes, før der udvikles andre, og at de i princippet bør være tilstrækkelige til at sikre opfyldelse af målene i vandrammedirektivet.

Ifølge vandrammedirektivets artikel 16(8) har medlemslandene på den baggrund pligt til selv at fastlægge og gennemføre de nødvendige foranstaltninger for de vigtigste kilder til udledninger, baseret på bl.a. overvejelser om alle tekniske reduktionsmuligheder, med henblik på progressiv reduktion af forurening med prioriterede stoffer og standsning eller udfasning af emissioner, udledninger og tab af prioriterede farlige stoffer, jf. vandrammedirektivets artikel 4(1)(a)(iv).

Nationale foranstaltninger kan navnlig iværksættes over for udledninger og tilførsler af forurenende stoffer til vandmiljøet fra specifikke kilder, hvorimod begrænsning af forureninger fra diffuse kilder, herunder forurening, som hidrører fra stoffer i produkter, oftest er afhængig af EU-reguleringen.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionens nærhedsvurdering

Som følge af vandforureningens grænseoverskridende karakter og anvendelsen af mange forurenende stoffer på tværs af Unionen, bør der ifølge Kommissionen fastsættes fælles miljøkvalitetskrav for stoffer, som udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet. Ud over et ensartet beskyttelsesniveau sikres derved også mere ens vilkår, end hvis kun nogle få

medlemslande fastsætter miljøkvalitetskrav, eller hvis de nationale miljøkvalitetskrav er vidt forskellige.

Regeringens nærhedsvurdering

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Miljøkvalitetskrav for vandmiljøet er i Danmark fastsat i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet (bekendtgørelse om miljøkvalitetskrav). Bekendtgørelsen fastsætter regler om udledning af forurenende stoffer, herunder de prioriterede stoffer. Bekendtgørelsen omhandler både stoffer med EU-fastsatte miljøkvalitetskrav og stoffer med nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav. Listen over prioriterede stoffer samt miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer, herunder de prioriterede stoffer, fremgår af bilag til bekendtgørelsen.

Regler om overvågning af miljøfarlige forurenende stoffer er fastsat i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1434 af 6. december 2009 om overvågning af overfladevand, grundvand, beskyttede områder og om naturovervågning i internationale naturbeskyttelsesområder mv. med senere ændringer (bekendtgørelse om overvågning). Med bekendtgørelsen er fastsat regler bl.a. om udformning af programmer for overvågning af overfladevand og grundvand, om overvågningsnettet og om overvågningsfrekvenser.

Regler om analysekvalitet er fastsat i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 900 af 17. august 2011 om kvalitetskrav til miljømålinger. Med bekendtgørelsen er fastsat regler om bl.a. analysekvalitet for målinger for kemisk analyse og kontrol af grundvands og overfladevands tilstand, sedimenter og biota (levende organismer) til brug for overvågningen efter de programmer, der er udarbejdet efter regler i ovennævnte bekendtgørelse om overvågning.

Regler om præsentation af overvågningsresultater er fastsat i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1433 af 6. december 2009 om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand (bekendtgørelse om fastsættelse af miljømål). Med bekendtgørelsen er fastsat regler om bl.a. udformning af kort, der viser overfladevandområdernes kemiske tilstand, som bestemmes af forekomsten af prioriterede stoffer.

Regler om indholdet af vandplaner er fastsat i bilag 2 til miljømålsloven. Bilaget er efter lovens vedtagelse blevet ændret ved Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 863 af 28. juni 2010 om ændring af bilag 2 til miljømålsloven om indholdet af vandplanen og om indholdet af indsatsprogrammet mv. med senere ændringer (bekendtgørelse om ændring af bilag 2 til miljømålsloven).

Kommissionens forslag vil medføre behov for ændringer i ovennævnte bekendtgørelser. I bekendtgørelsen om miljøkvalitetskrav skal listen over prioriterede stoffer ændres i henhold til den reviderede liste i forslaget, og de nye miljøkvalitetskrav, som fastsættes med forslaget, skal indføres. I bekendtgørelsen om overvågning skal indføres regler om valg af overvågningsmatrix, om overvågningsfrekvenser for allestedsnærværende PBT-stoffer, om overvågning af stoffer på en

observationsliste og om rapportering af resultater heraf. I bilag 1 til bekendtgørelsen om kvalitetskrav til miljømålinger skal indføres krav til analysekvalitet for nye prioriterede stoffer. I bekendtgørelsen om fastsættelse af miljømål skal indføres regler om supplerende kort, der viser kemisk tilstand særskilt henholdsvis for allestedsnærværende PBT-stoffer og -stofgrupper og for øvrige prioriterede stoffer. I bilag 2 til miljømålsloven, jf. bekendtgørelsen om ændring af bilag 2 til miljømålsloven, skal indføres regler om oplysninger i opdaterede vandplaner om analysemetoder, overvågning og nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav.

Som følge af, at forslaget ikke indeholder foranstaltninger på EU-niveau til opfyldelse af vandrammedirektivets miljømål, kan der blive behov for i dansk lovgivning at fastsætte bestemmelser, der etablerer supplerende nationale foranstaltninger.

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser:

Kommissionens konsekvensvurdering³, som ledsager forslaget, vedrører medlemslandene under et. Kommissionen har i vurderingen opsummeret omkostningerne ved forslaget således:

- Yderligere omkostninger for offentlige myndigheder til overvågning.
- Omkostninger for offentlige myndigheder og private virksomheder - som sandsynligvis gives videre til forbrugerne - for yderligere renselanlæg til byspildevand til fjernelse af nikkel og E2, for industrien til begrænsning af industrielle punktkildeudledninger af nikkel, og for husdyravlere til etablering af trådhegn med henblik på at holde dyr væk fra vandløb for derigennem at reducere udledning af E2 til vand (nogle af disse omkostninger vil dog ifølge Kommissionen kunne falde ind under anden lovgivning).
- De foreløbigt ukendte, men sandsynligvis ikke-væsentlige, mulige omkostninger ved at erstatte quinoxifen, hvis ikke godkendelsen under lovgivning om plantebeskyttelsesmidler under alle omstændigheder trækkes tilbage. Omkostningerne kan, afhængigt af erstatningsproduktet, ramme producenter af henholdsvis aktivstoffer og de færdige plantebeskyttelsesmidler, landbrugere og/eller forbrugere.
- Omkostninger i forbindelse med observationslisten.

Kommissionen peger i konsekvensvurderingen på, at forslaget også vil have nyttevirkninger, herunder bl.a.:

- Harmoniseringen af miljøkvalitetskrav for flere stoffer vil give mere lige vilkår for virksomhederne i de forskellige medlemslande.
- Der kan forventes besparelser på overvågning af allestedsnærværende PBT-stoffer, som kan investeres i at forbedre informationsgrundlaget for kommende prioriteringsrunder, dvs. observationslisten.

Forslaget vil efter Kommissionens vurdering ikke have konsekvenser for EU-budgettet.

Kommissionen har ikke opgjort omkostninger og nyttevirkninger konkret. Kommissionen påpeger, at analysen af omkostninger og nyttevirkninger er forbundet med en række usikkerheder, som bunder i usikkerhed i forhold til omfanget af overskridelser i de enkelte medlemslande af de

³ SEC(2011) 1547 final (foreligger kun på engelsk).

foreslåede miljøkvalitetskrav, usikkerhed i forhold til foranstaltninger til opfyldelse af kravene, herunder kravene om ophør af udledninger af prioriterede farlige stoffer, inkomplette produktions- og forbrugsdata, begrænsede eller manglende oplysninger om omkostninger ved begrænsning af udledning fra renselanlæg og industrielle punktkilder, begrænsede oplysninger om muligheder for og effekt af substitution af stoffer samt vanskeligheder ved at kvantificere nyttevirkningerne og koble dem til indsatsen over for de enkelte stoffer.

Kommissionens vurdering af omkostninger og nyttevirkninger er efter Naturstyrelsens opfattelse både meningsfuld og dækkende ud fra en overordnet betragtning, men den er ikke på alle punkter retvisende i forhold til Danmark.

Muligheder for overholdelse af nye miljøkvalitetskrav (årlig gennemsnitskoncentration)

De foreslåede miljøkvalitetskrav er for bromerede diphenylethere, fluoranthen, naphtalen/ferskvand, PAH, EE2 og E2/saltvand strengere end de krav, der gælder i Danmark i dag. For både bromerede diphenylethere og PAH, som er PBT-stoffer, jf. ovenfor, kan de foreslåede krav blive vanskelige at overholde. For fluoranthen kan forventes lokale overskridelser af de foreslåede krav; den gældende EU-lovgivning forventes at kunne nedbringe udledninger yderligere, men måske ikke tilstrækkeligt. For EE2 forventes de foreslåede krav generelt at kunne overholdes, men lokale overskridelser kan ikke udelukkes, specielt ved spildevandsudledninger til vandløb med lille vandføring. For naphtalen/ferskvand og E2/saltvand forventes ingen overskridelser af de foreslåede krav.

For anthracen svarer de foreslåede miljøkvalitetskrav til de gældende danske krav, som generelt overholdes. For hexachlorbenzen, hexachlorbutadien og kviksølv ophæves de eksisterende miljøkvalitetskrav for årlige gennemsnitskoncentrationer i vand, idet de er vurderet ikke at være anvendelige på grund af stoffernes hydrofobiske karakter. For hexachlorbenzen og hexachlorbutadien opretholdes de hidtidige krav til koncentrationen af stofferne i biota (fisk). For kviksølv får medlemslandene mulighed for at tage hensyn til de naturlige baggrundskoncentrationer, når de vurderer overvågningsresultater i forhold til det i øvrigt uændrede krav til kviksølvkoncentrationen i biota (fisk).

For naphtalen/saltvand er det foreslåede miljøkvalitetskrav lempeligere end det gældende danske krav, som generelt overholdes. Tilsvarende er miljøkvalitetskravene foreslået for bly og blyforbindelser, for nikkel og nikkelforbindelser og for E2/ferskvand lempeligere end gældende danske krav. For bly og blyforbindelser forventes foranstaltninger i medfør af eksisterende EU-lovgivning generelt at kunne sikre overholdelse af de foreslåede krav, om end der vil kunne ske overskridelser ved udledning til vandløb med lille vandføring. For nikkel og nikkelforbindelser forventes kun få overskridelser af de foreslåede krav, også her fortrinsvis ved udledning til vandløb med lille vandføring. For E2 må der forventes lokale overskridelser af miljøkvalitetskravet i ferske vandområder.

For naphtalen/saltvand er det foreslåede miljøkvalitetskrav også lempeligere end det gældende EU-krav, mens de foreslåede miljøkvalitetskrav for bly og blyforbindelser og for nikkel og nikkelforbindelser omvendt er strengere end de hidtil gældende EU-krav. Ændringerne i forhold til de hidtidige EU-krav er foreslået på baggrund af en revurdering ud fra et forbedret datagrundlag og ny viden i øvrigt, herunder også i forhold til det grundlag, som de gældende danske krav er baseret på. For nikkel og nikkelforbindelser foreligger de endelige konklusioner på risikovurderingerne endnu

ikke, og Kommissionen har derfor foreslået et foreløbigt krav til den årlige gennemsnitskoncentration i ferskvand på 4 µg/l.

For de resterende stoffer/stofgrupper, for hvilke forslaget fastsætter miljøkvalitetskrav, er der ikke i dag fastsat sådanne krav hverken i EU eller nationalt i Danmark. Dicofol, quinoxifen, dichlorvos, heptachlor og heptachlorepoxyd samt terbutryn forekommer formentlig ikke i det danske vandmiljø.

For PFOS må forventes overskridelser af miljøkvalitetskravet for biota (fisk), og der vil eventuelt også i ferske vandområder kunne være lokale overskridelser af kravet til koncentrationen i vand. For dioxiner og dioxinlignende forbindelser vil overskridelse af miljøkvalitetskravet for biota (fisk) måske kunne forekomme, især som følge af tidligere udledninger. For både PFOS og dioxiner og dioxinlignende forbindelser forventes gældende EU-lovgivning på sigt at kunne sikre overholdelse af de foreslåede miljøkvalitetskrav.

For acetonifin og bifenoxy foreligger der ingen konkret viden om forekomst i det danske vandmiljø, mens begrænset overvågning i vandmiljøet har påvist forekomster af cypermethrin. Gældende EU-lovgivning vil næppe kunne nedbringe eventuelle udledninger af acetonifin, bifenoxy og cypermethrin yderligere og vil dermed næppe heller sikre overholdelse af miljøkvalitetskravene i fald, de er overskredet.

Heller ikke for HBCDD og diclofenac foreligger der konkret viden om forekomst i det danske vandmiljø; HBCDD forventes dog ikke at forekomme i koncentrationer af betydning, mens der for diclofenac må forventes overskridelser af miljøkvalitetskravet i ferske vandområder. For cybutryn forventes miljøkvalitetskravet generelt overholdt, om end der vil kunne være lokale overskridelser i marine områder som følge af gamle forureninger.

Muligheder for ophør af udledninger af nye prioriterede farlige stoffer

For trifluralin, dicofol, quinoxifen og heptachlor/heptachlorepoxyd antages kravet om ophør af udledninger at være opfyldt i dag. For PFOS og for dioxiner og dioxinlignende forbindelser forventes foranstaltninger i medfør af eksisterende EU-lovgivning at kunne sikre ophør af udledninger. For HBCDD forventes foranstaltninger i medfør af EU's kemikalielovgivning REACH at kunne bringe udledningerne tæt på ophør.

For DEHP forventes foranstaltninger i medfør af eksisterende EU-lovgivning at reducere udledningerne yderligere, men der kan blive behov for yderligere foranstaltninger. Danmark har i EU-regi fremsat forslag om forbud mod anvendelse af stoffet i kombination med tre andre phthalater indendørs og hvor der kan opstå hudkontakt.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes at medføre årlige merudgifter i størrelsesordenen 600.000 kr. til den statslige overvågning af overfladevandområdernes tilstand for så vidt angår nye prioriterede stoffer, som ikke hidtil har været omfattet af det statslige overvågningsprogram, og for så vidt angår forekomsten i overfladevand af stoffer, som til enhver tid er omfattet af en observationsliste.

Forslaget vurderes endvidere at medføre en engangsudgift i størrelsesordenen 1.000.000 kr. til en undersøgelse til afklaring af forekomsten af de nye prioriterede stoffer, hvis forekomst i det danske

vandmiljø der ikke i dag foreligger tilstrækkelig viden om. Forslaget vurderes ikke at reducere omkostninger til overvågning af allestedsnærværende PBT-stoffer.

Omkostningerne finansieres inden for Miljøministeriets allerede eksisterende budgetramme.

Vurderingen af forslagens statsfinansielle konsekvenser er foreløbige.

Erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsadministrative konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen har i sin konsekvensvurdering anført, at med undtagelse af quinoxifen, der som ovenfor nævnt ikke er relevant i en dansk sammenhæng, er alle stofferne, som forslaget identificerer som prioriterede farlige stoffer, reguleret gennem anden EU-lovgivning og i nogle tilfælde internationale konventioner på en måde, der på sigt skulle sikre ophør af udledninger. Identificeringen af nye prioriterede farlige stoffer forventes derfor ikke at påvirke forbrugere og producenter væsentligt ud over *baseline* (dvs. ud over, hvad der følger af den eksisterende EU-lovgivning).

Kommissionen anfører videre, at forslaget for øvrige nye prioriterede stoffer og for eksisterende prioriterede stoffer, for hvilke de gældende miljøkvalitetskrav skærpes, kan nødvendiggøre foranstaltninger ud over *baseline* i medfør af anden EU-lovgivning, men det er ikke muligt at forudsige de dermed forbundne omkostninger. Kommissionen påpeger, at socioøkonomiske faktorer, og herunder miljømæssige faktorer, skal tages i betragtning i forbindelse med godkendelsesprocedurer under EU-lovgivning om kemikalier (REACH), biocider og plantebeskyttelsesmidler.

For så vidt angår omkostninger forbundet med eventuelle nationale foranstaltninger i medlemslandene, kan der være store variationer afhængigt af de lokale forhold. Kommissionen erindrer i den forbindelse om, at medlemslandene har mulighed for at gøre brug af undtagelsesbestemmelserne i vandrammedirektivets artikel 4(4) om fristforlængelse og 4(5) om fastsættelse af mindre strenge mål, hvis direktivets betingelser herfor i øvrigt er opfyldt.

Kommissionen vurderer endelig, at indvirkningerne på EU's virksomheder bliver forholdsvis små, og at virksomhedernes konkurrenceevne ikke vil blive påvirket hverken individuelt eller for Unionen som helhed.

Naturstyrelsen vurderer, at forslaget i Danmark vil kunne medføre udgifter for visse borgere til lokale, målrettede forbedringer af spildevandsrensning til nedbringelse af udledning af diclofenac.

Vurderingen af forslagens samfundsøkonomiske konsekvenser er foreløbige.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i almindelig høring den 2. februar 2012 til 38 relevante myndigheder og interessenter. Der var ved høringsfristens udløb den 1. marts 2012 modtaget hørings svar fra DI - Dansk Industri og fra DANVA - Dansk Vand- og Spildevandsforening. Derudover har Advokatrådet, Forbrugerrådet, samt FSR - Danske Revisorer meddelt enten, at de ikke har bemærkninger, eller, at de ikke har mulighed for eller finder grundlag for at udtale sig i sagen.

DANVA påpeger, at kontrol ved kilden og begrænset anvendelse af prioriterede stoffer er en mere bæredygtig og omkostningseffektiv løsning end energikrævende *end of pipe*-løsninger fx på renselanlæg. Substituering bør prioriteres forud for rensning. Hvad angår menneskeskabte kemikalier, herunder lægemidler, bør udvikles strategier med henblik på reduceret anvendelse, fx gennem øget forbrugerbevidsthed, returordninger for ubrugt medicin og uddannelse.

DANVA påpeger videre, at de vigtigste kilder til EE2 og E2 er landbrugspraksis og byspildevand, og at miljøkvalitetskravene for disse stoffer ligger inden for et koncentrationsinterval, som kan findes i rensset spildevand fra renselanlæg. DANVA finder, at miljømæssige aspekter og tekniske aspekter vedrørende renseteknologier taler for, at det er for tidligt at udpege disse stoffer som prioriterede stoffer. DANVA finder derudover, at Kommissionens konsekvensanalyse er utilstrækkelig, og mener ikke, at den retfærdiggør de mulige høje omkostninger til avancerede renseteknologier.

DI angiver at være tilfreds med, at miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken reguleres på EU-niveau. DI finder det desuden vigtigt, at direktiver implementeres og håndhæves ensartet i hele EU. DI har ikke bemærkninger til udvælgelsen af de konkrete stoffer, men antager, at der ligger solide, faglige begrundelser bag.

Sagen blev behandlet på møde i Miljøspecialudvalget den 23. maj 2012. Greenpeace spurgte her til en vurdering af, om Kommissionen med dette forslag har opfyldt sin forpligtelse efter vandrammedirektivets artikel 16(6) til at forelægge forslag til kontrolforanstaltninger. Økologisk Råd spurgte i forlængelse heraf, om ikke prioriterede stoffer burde være opført på autorisationslisten i REACH, hvis Kommissionen har ret i sit synspunkt, at den allerede med eksisterende lovgivning vedtaget efter vandrammedirektivets ikrafttræden har opfyldt nævnte forpligtelse efter vandrammedirektivets artikel 16(6). Danmarks Naturfredningsforening spurgte, hvorvidt *"one out, all out"*-princippet er gældende.

7. Forhandlingssituationen

Rådets miljøgruppe har drøftet forslaget på møder henholdsvis 13. februar, 15. marts, 22. marts, 30. marts, 25. april og 4. maj 2012. Der har under drøftelserne vist sig betydelig modstand mod at optage de farmaceutiske præparater EE2, E2 og diclofenac på listen over prioriterede stoffer, og der har været udtrykt en del bekymring over de mulige omkostninger til overvågning af stoffer på en observationsliste.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan generelt støtte Kommissionens forslag. Regeringen er enig i behovet for revision af listen over prioriterede stoffer, for fastsættelse af miljøkvalitetskrav for de med forslaget udpegede

nye prioriterede stoffer og for revurdering af miljøkvalitetskrav for tidligere udpegede prioriterede stoffer. Regeringen finder, at forslaget bidrager til indsatsen mod spredning af forurenende stoffer i vandmiljøet i Danmark og EU, og at det som udgangspunkt har god sammenhæng til anden EU-lovgivning på kemikalieområdet. Regeringen finder ikke desto mindre, at mulighederne for at anvende instrumenter i lovgivningen om kemikalier (REACH), biocider og plantebeskyttelsesmidler til at begrænse forurening med prioriterede stoffer ved kilden bør fremhæves og understøttes, idet disse instrumenter ofte vil være de mest omkostningseffektive.

Regeringen er enig i forslagens udpegning af nye prioriterede stoffer, herunder at de farmaceutiske præparater EE2, E2 og diclofenac optages på listen over prioriterede stoffer. Regeringen er ligeledes enig i forslagens identificering af prioriterede farlige stoffer blandt eksisterende og nye prioriterede stoffer.

Regeringen er enig i de konkrete miljøkvalitetskrav indeholdt i forslaget, som efter regeringens opfattelse generelt er fastsat fagligt korrekt efter proceduren fastlagt i vandrammedirektivet. Regeringen kan her tilslutte sig, at der for nikkel og nikkelforbindelser i ferskvand fastsættes et foreløbigt krav i afventen af endelige konklusioner på risikovurderingerne.

Regeringen er enig i, at medlemslandene bør have mulighed for en differentieret præsentation af resultater af overvågning efter vandrammedirektivet, hvorved medlemslandene kan supplere med kort, der viser kemisk tilstand særskilt henholdsvis for allestedsnærværende PBT-stoffer og for øvrige prioriterede stoffer, således at offentligheden får mulighed for at se de forbedringer i vandområdernes kemiske tilstand, som måtte være opnået. Regeringen er endvidere enig i, at medlemslandene bør kunne overvåge forekomsten af allestedsnærværende PBT-stoffer mindre hyppigt end ellers fastsat i vandrammedirektivets bilag V, hvis der i øvrigt er grundlag herfor.

Regeringen er enig i, at der bør etableres en observationsliste med til enhver tid ikke mere end 25 stoffer eller stofgrupper, som kan udgøre en væsentlig risiko for eller via vandmiljøet, og at der bør etableres overvågning i medlemslandene for at fastslå forekomsten af disse stoffer. Regeringen mener samtidig, at det bør sikres, at medlemslandenes tekniske eksperter inddrages i udarbejdelse af observationslisten, og at tilpasninger af listen skal ske ved anvendelse af implementerende retsakter.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er orienteret om sagen ved grundnotat oversendt til udvalget den 29. marts 2012.